

[Kristen Touborg]

kreditforeningernes situation for få år siden var påvirket af, at de nød stor opmærksomhed – i pressen, forstår sig – og at der blev råbt meget højt. Jeg vil godt spørge hr. Mejdahl, om han finder, at der blev råbt *for* højt, og om han finder, at der ingen grund var til at gå ind i at få ændret på de forhold, der rådede på det tidspunkt.

Så siger hr. Mejdahl, at planlægningen naturligvis skal ske i kommunerne og ikke i kreditforeningerne. Det er vi meget enige med hr. Mejdahl i. Og så tilføjer han: men kommunerne skal være aktive. Det er vi også enige i, men jeg kunne ikke lade være med at kigge lidt på en opgørelse, jeg har med fra kommuneforeningen i Ringkøbing Amt. En række kommuner, 7-8 stykker foreløbig, har indberettet, at de har store problemer med belåningsforholdene i forhold til kreditforeningen, og det er egentlig tankevækkende, at samtlige de kommuner, der foreløbig har svaret, er Venstrestyrede. Jeg må jo forstå det derhen, at hr. Mejdahl mener, at de Venstrestyrede kommuner i Ringkøbing Amt har et for lavt aktivitetsniveau – når det åbenbart er grunden til, at kreditforeningerne ikke vil låne tilstrækkeligt ud i det område.

Endelig bruger hr. Mejdahl en række eksempler på ting, der skal ændres, for at det kan hjælpe på udviklingen i landområderne. En af dem, jeg hæftede mig ved, var, at man skulle have lov at drikke vand fra egen boring, for at vi kunne få virkelyst på landet. Vi skulle nok op på et lidt højere niveau for at få landområders problemer klaret, tror jeg.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Hr. Kristen Touborg spørger mig, om jeg føler, at der blev råbt for højt over for kreditforeningerne for 2-3 år siden. Jeg erkender, at kreditforeningerne var kommet i en situation, hvor der var behov for at tage fat på opgaven. Det var der i øvrigt også blevet, og det tror jeg også at vi kunne have fået ryddet op i med en lavere stemmeføring. Resultatet er jo blevet, at de er blevet skræmt fra vid og sans, og det er i hvert fald også en årsag til den enormt store forsigtighed, der i dag præger kreditforeningerne.

Jeg skal ikke forholde mig til serviceniveauet i Venstrestyrede kommuner i Ringkøbing Amt, men med hensyn til lempelserne på ni-

tratområdet, altså for brøndejerere, spurgte hr. Kristen Touborg mig, om ikke det var for lavt et niveau at bevæge sig på. Det, jeg nævnte her, var en række ting, som ikke koster det offentlige penge – i hvert fald ikke ret mange penge – og som kunne være med til at fremme virkelyst og initiativ i landdistrikterne. Hvis vi kunne være med til at sætte noget i gang ved at lempe på nogle af de restriktioner, der er, mener jeg, at det vil være med til at fremme kreditværdigheden i landdistrikterne.

Det er mange bække små, der skal gøre en stor å – også i dette tilfælde.

Formanden:

Hr. Rahbæk Møller i ordførerrækken.

Rahbæk Møller (SF):

Vi har arvet mange gode forhold og mange gode institutioner fra vore forgængere. Det er desværre lykkedes den nuværende generation at ødelægge en hel del af dem.

En af disse institutioner er kreditforeningerne. De bygger på en genial idé. Ved at slutte sig sammen kan låntagere med sikkerhed i fast ejendom opnå billigere lån, end det ellers ville have været muligt, og der er ingen absolut grænse for, hvor mange penge der er til rådighed, som det kendes i andre landes kreditsystemer. Hvis der er flere, der vil låne, sker der ikke andet end, at renten påvirkes. Brugt med omhu er det et uhyre smidigt system.

Der tales ofte om, at institutioner ledes af kustoder. Hermed menes som regel noget negativt: ledere, der ikke følger med tiden. Men for kreditforeningernes vedkommende burde vi have haft flere kustoder, folk med en tilpas respekt for den værdifulde tradition, som de var sat til at bestyre.

I stedet er institutionerne blevet ødelagt. På grund af u hensigtsmæssige skattelove blev den lette adgang til lån misbrugt – med de kendte skadevirkninger for samfundsøkonomien til følge. Kreditforeningerne blev overtaget af gulddrenge, der søgte at erobre markedsandele ved overdreven kreditgivning. Finansielle supermarkeder og omdannelse til aktieselskaber var andre symptomer på ekspansionsdillen. Det skulle gå galt, og det gjorde det.

Derfor er der heller ingen, der kan protestere over, at en forsigtigere holdning har afløst tidligere tiders uhæmmede kreditgivning i